

KARTA ROZWIĄZANIA:

ID:	G.02-3
Typ instrumentarium (a do f) ¹	a) Rozwiązania w zakresie regulacji prawnych, administracyjnych
Kategoria rozwiązania (A do C) ²	A – Regulacje prawne
Data aktualizacji wpisu:	21.05.2021
ID i nazwa wyzwania, którego dotyczy proponowane rozwiązanie:	G.02 Przyciąganie i zatrzymywanie potencjału ludzkiego (przyciąganie i zatrzymywanie talentów)
Autorzy:	Jolanta JAWORSKA – Dyrektor ds. Publicznych i Regulacyjnych IBM Polska & Kraje Bałtyckie & Ukraina
Grupa ekspercka:	Gospodarka i rynek pracy

1. Nazwa rozwiązania [200 zn.³]:**Legalizacja pobytu cudzoziemców****2. Zwięzła charakterystyka proponowanego rozwiązania [2000 zn.]:**

Rozwiązania prawno-organizacyjne ułatwiające podjęcie pracy imigrantom spoza UE w Polsce w kontekście równoważenia rynku pracy oraz zwiększenia poziomu konkurencyjności polskiej gospodarki.

Teoria ekonomiczna wskazuje, że otwartość państw, metropolii i miast na wykwalifikowanych emigrantów jest jednym z czynników stworzenia konkurencyjnych gospodarek i firm w szczególności w nowoczesnych branżach. Odpowiednia polityka migracyjna jest odpowiedzią na niedobory kadr dynamicznie rozwijającej się gospodarki (Nyberg-Sørensen i in. 2002).

3. Działania szczegółowe, narzędzia interwencji – szczegółowy opis: [5000 zn.]

- Specjalna wiza dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów**, wydawana na podstawie zaproszenia/listu intencyjnego wystawionego przez firmę z Polski, wydawana na okres roku, która umożliwi podjęcie pracy bez odrębnego zezwolenia jedynie na rzecz pracodawcy, który wystosował zaproszenie/list z odpowiednio wysokim wynagrodzeniem określonym przepisami (np. 150% przeciętnego wynagrodzenia). W przypadku przyjazdu cudzoziemca do Polski na podstawie ww. wizen i niepodjęcia pracy lub przepracowania okresu krótszego niż np. 6 miesięcy, nie miałby on możliwości otrzymania zezwolenia na pobyt czasowy – musiałby opuścić kraj. Konsul weryfikowałby obiektywne kwalifikacje kandydatów np.: poziom wykształcenia i doświadczenie zawodowe.

Korzyści:

- przyspieszenie procedury relokacji (krótszy czas od decyzji o zatrudnieniu osoby do legalnego rozpoczęcia pracy - brak konieczności oczekiwania z wnioskowaniem o wizę do momentu otrzymania przez cudzoziemca zezwolenia na pracę wysłanego przez pracodawcę z Polski);

¹ a) Rozwiązania w zakresie regulacji prawnych, administracyjnych itd.

b) Rozwiązania w zakresie finansowania i programów funduszowych

c) Dedykowane programy krajowe

d) Wzmacnianie know-how: Rekomendacje, zalecenia, standardy, dobre praktyki, wymiana doświadczeń, szkolenia, pilotaże, programy współpracy itd.

e) Dostosowywanie działań, inwestycji realizowanych przez inne zależne od rządu podmioty krajowe

f) Inne

² A – Regulacje prawne; B – Mechanizmy finansowania; C – Wzmacnianie wiedzy i współpracy

³ Znaki ze spacjami – podane wartości dotyczą maksymalnej objętości opisu – orientacyjnie.

- odciążenie urzędów wojewódzkich i urzędów pracy (weryfikacja kwalifikacji kandydatów po stronie urzędników konsulatów, brak potrzeby wydawania informacji starosty przez PUP)
- skuteczniejsza weryfikacja dokumentacji (dokumenty byłyby sprawdzane przez urzędy konsularne działające na terytorium państwa, w którym je wydano)
- zabezpieczenie przed wymuszaniem wiz i zezwoleń na pobyt czasowy (łatwy do zweryfikowania, np. na podstawie raportów ZUS RCA, wymóg przepracowania kilku miesięcy za określone w przepisach wynagrodzenie).

2. **Udostępnienie większej ilości terminów spotkań wizowych w konsulatach RP na świecie**, w tym np. w Indiach, w celu umożliwienia złożenia wniosku wizowego i otrzymania wizy w rozsądnym terminie, w szczególności poprzez ułatwienie aplikowania o polską wizę krajową cudzoziemcom migrującym do Polski w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz pracownikom delegowanym do wykonywania pracy w takich zawodach na terytorium RP, w szczególności delegowanym pomiędzy podmiotami powiązanymi.

3. Kolejnym rozwiązaniem, który postulujemy jest **możliwość uzyskania licencji (np. odnawianej co roku)**, która umożliwiłaby danej firmie legalne zatrudnianie cudzoziemców w konkretnej branży bez konieczności ubiegania się każdorazowo o zezwolenie na pracę. Uzyskanie licencji mogłoby być uzależnione od obszaru działalności firmy, procentowego udziału cudzoziemców w ogólnej liczbie zatrudnionych, wykazywanych dochodów, historii karalności pracodawcy np. za nielegalne zatrudnianie cudzoziemców, wymuszanie zezwoleń, wiz itp.

Korzyści:

- cykliczne (np. coroczne) formalności zamiast każdorazowych;
- przyspieszenie procedury relokacji (bardzo krótki czas od decyzji o zatrudnieniu do legalnego rozpoczęcia pracy).

4. **Wydłużenie okresu zatrudnienia na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi**, o którym mowa w art. 88 z ust. 2 pkt 3 *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* do 12 miesięcy w ciągu kolejnych 18 miesięcy przypadku zatrudnienia cudzoziemca w zawodzie wymienionym w wykazie zawodów, w przypadku których wojewoda wydaje zezwolenie na pracę bez konieczności uzyskania informacji starosty, lub dla wszystkich zawodów.

5. **Odstąpienie od obowiązku uzyskania nowego zezwolenia na pracę, zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, w przypadku zmiany stanowiska pracy cudzoziemca na rzecz tego samego podmiotu powierzającego pracę**, jeżeli cudzoziemiec nadal będzie wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę i na pełny etat za wynagrodzeniem nie gorszym niż określone w posiadanym zezwoleniu na pracę, pod warunkiem powiadomienia o tym właściwego wojewody w określonym terminie oraz uiszczenia opłaty jak za wydanie nowego zezwolenia.

6. **Rozszerzenie przypadków zwolnienia od obowiązku wydania nowego zezwolenia na pracę**, o których mowa w art. 88f ust. 1a *Ustawy o promocji zatrudnienia...*, o zmianę siedziby lub miejsca zamieszkania, nazwy lub formy prawnej pracodawcy użytkownika (agencji pracy).

7. **Rezygnacja z „testu rynku pracy”** i zastąpienie informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy na lokalnym rynku pracy narzędziami chroniącymi polski rynek pracy w bardziej efektywny i realny sposób,

8. Rozpoznawanie przez urzędy wojewódzkiego wniosków o udzielenie **zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Blue Card) w przyspieszonej procedurze, uprzywilejowanej względem wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę**, o którym mowa w art. 114 *Ustawy o cudzoziemcach*.

9. **Propozycje zmian w zakresie organizacji pracy organów administracji – dobre praktyki/ automatyzacja w urzędach**

- a) Zapewnienie wzrostu ilości kadry urzędniczej w urzędach wojewódzkich – wydziałach spraw obywatelskich i cudzoziemców, proporcjonalnie do wzrostu ilości wniosków składanych w tychże urzędach przez cudzoziemców i podmioty powierzające wykonywanie pracy cudzoziemcom, lub przekazanie części kompetencji urzędów wojewódzkich do powiatowych urzędów pracy, w szczególności w zakresie wydawania zezwoleń na pracę typ A.
- b) Możliwość wypełnienia wniosków o pobyt czasowy, staży, rezydenta długoterminowego UE i obywatela UE w formie elektronicznej (w systemie) z jasnym komentarzem po angielsku / rosyjsku z odpowiedziami na odpowiedzi w języku polskim bądź możliwością wypełnienia wniosków w języku angielskim / rosyjskim oraz możliwością zapisywania / edytowania wniosków po jakimś czasie.
- c) Połączenie i rozwój systemów teleinformatycznych urzędów wojewódzkich i urzędów pracy oraz organów, jak np. Straży Granicznej, Policji i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w celu ograniczenia, lub likwidacji wymiany listownej korespondencji w formie papierowej pomiędzy urzędami i organami.
- d) Ujednolicenie procedur stosowanych przez urzędy wojewódzkie, w tym dotyczących wymaganych załączników do wniosków, poprzez odgórne zalecenia jednakowe dla wszystkich województw i dostępne publicznie, w tym określenie jednolitych wzorów dodatkowych oświadczeń, jakich żądać mogą urzędy wojewódzkie w poszczególnych rodzajach spraw
- e) Jednolity system do rezerwacji wizyt, wypełnienia wniosków i śledzenia statusów wniosków pobytowych dla całej Polski.
- f) Taki system pomógłby śledzić wnioski nawet tych osób, którzy przemieszczają się po Polsce w trakcie procesu legalizacji oraz ułatwiłby pracę firmom i serwisom wspierającym legalizację w różnych miastach w Polsce – np. teraz w wielu firmach istnieją odrębne instrukcje ws. procesów legalizacyjnych w różnych miastach;
- g) Zawiadomienie o wszczęciu postępowania (z danymi o numerze sprawy i danymi do śledzenia postępowania lub z kontaktami do osoby prowadzącej postępowanie) przy złożeniu wniosków pobytowych – na wzór Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego;
- h) Kontakt telefoniczny z obcokrajowcami i / lub przedstawicielami firm ich reprezentujących od strony urzędu;
- i) Alternatywny sposób umówienia się na wizytę w celu złożenia wniosków pobytowych w sytuacjach pilnych;
- j) Pomoc w wypełnianiu wniosków pobytowych w Urzędach Wojewódzkich i porady legalizacyjne;
- k) Szkolenia dla Pracodawców z legalnego zatrudniania cudzoziemców oraz nowelizacji ustaw zorganizowane przez Urzędu Wojewódzkie we współpracy z Urzędami Pracy, na wzór Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

4. Podmioty odpowiedzialne za realizację:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Urzędy Marszałkowskie

Urzędy Pracy

5. Wstępny harmonogram i kamienie milowe:

[...]

6. Priorytet/istotność z punktu widzenia wpływu na wyzwanie/rozwiązanie problemu (oczekiwany efekt):

Przyspieszenie procedur poprzez likwidację zbędnych barier prawno-organizacyjnych oraz większa automatyzacja/cyfryzacja urzędów publicznych.

7. Odniesienia do diagnoz, dodatkowe materiały źródłowe, literatura:

Nyberg-Sørensen N., Hear N., Engberg-Pedersen P., 2002, The Migration-Development Nexus: Evidence and Policy Options, *International Migration*, 40, 5, 49-73.

8. Powiązane akty prawne, identyfikacja obszaru prawnego wymagającego poprawy (odniesienie do istniejącego stanu prawnego):

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*

Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach*

9. Przykłady podobnych rozwiązań w innych krajach (jeśli znane)

Polityka migracyjna w Niemczech w kontekście rynku pracy